

E U R I P I D E S

M E D E I A

MEΔEIA

Maraş Mebusu Prof. A. Hamdi TANPINAR tarafından
tercüme edilmiştir.

ŞAHİSLAR

SÜTNİNE

KREON

MEDEIA'NIN ÇOCUKLARI

LÂLA

IASON

KADINLARIN KOROSU

AIGEUS

MEDEIA

BİR HABERCI

MEDEIA'NIN ÖZETİ

Iason, beraberinde Medeia olduğu halde geldiği Korinthos'ta buranın kralı Kreon'un kızı Glauke ile nişanlanır. Kreon tarafından nefyedilmek üzere olan Medeia, Korinkhos'ta daha bir gün kalmak için müsaade ister ve buna nail olur. Bu lûtfâ teşekkür makamında olmak üzere çocuklariyle Glauke'ye hediye olarak bir elbise ile bir altın taç gönderir. Yeni gelin bu hediyeleri kullandığı için hayatını kaybeder ve Kreon kızını kucakladığı için o da beraberce ölür. Medeia kendi çocuklarını öldürür ve Güneş'ten aldığı ejderhalar koşulu bir araba üstünde Atina'ya gider ve orada Pandion'un oğlu Aigeus ile evlenir. Pherekydes ile Simonides Medeia'nın Iason'u pişirmek suretiyle gençleştirdiğini iddia ederler. Babası Aison hakkında «dönüşler» muharriri şunları yazar:

«Derhal altın tencerelerde kaydattığı ilâçlar vasıtasıyla ve becerikli bir zekâ ile Aison'un ihtiyarlığını gidererek, onu çiçeği burnunda sevimli bir delikanlı yapar.»

Aiskhylos, Dionysos'un Sütineleri adlı eserinde, Medeia'nın Dionysos'un sütinelerini de

kocalarıyla beraber pişirerek gençleştirdiğini anlatır. Staphilos'a göre Medeia Iason'u kendisine mahsus bir usulle öldürür: Onu eskiliğinden dolayı çökmek üzere bulunan Argo gemisinin altında yatmağa davet eder; geminin dümeni Iason'un başına düşer ve onu öldürür.

Dikearkhos'un Hellasta hayat'ında ve Aristo'nun Hâtırat'ında anlattıklarına göre Euripides, Neophron'un dramını düzelterek benimsemiştir. Onu, Iason ve rakibesi hakkındaki plânını kurarken ağlar gösterdiği için Medeia'nın karakterini bozmakla itham ederler. Fakat patetik ve mevzuu açmadaki kudreti itibariyle başlangıcı methederler. Timakhidas ise Euripides'in tıpkı Homeros'un «muattar elbiseler giydirerek ve yıkayarak» cümlesinde olduğu gibi sırayı bozduğu için beğenmez.

GRAMERCI ARİSTOPHANES'İN ÖZETİ

Kreon'un kızı Glauke ile evlendiği için Iason'a düşman olan Medeia Kreon ve kendi çocukla-riyle beraber Glauke'yi öldürür ve Iason'dan ayrılarak Aigeus ile beraber yaşar: Mevzu (diğer) iki (tragedia muharriri) tarafından kullanılmış değildir.

Dramın sahnesi Korinthos'tur ve koro şeh-rin kadınlarından mürekkeptir. Prologu Medeia'nın sütünnesi söyler. Dram 87 nci Olimpiyad'ın 1 inci senesinde, Pythodoros'un arkhonluğu za-manında oynandı. Euphorion birinci, Sophokles ikinci, Medeia, Philoktetes, Diktys ve satirik bir dram olan Hasatçılar'la Euripides üçüncülüğü kazandı.

Sahne Korinthos'tadır. Dekor Medeia'nın evini gösterir. Bir esir kadın evden çıkar.

SÜTNİNE

Keşki Argo gemisi Kolchislilerin toprağına doğru uçuşunda, koyu lâcivert Symplegad'lardan

daha ileriye geçmeseydi! Pelion vâdilerinin çamları balta altında düşerek Pelias için altın yapı-
5 ğıyı arıyan kahramanların ellerini kürekle silâh-
landırmamış olsaydı. Bunlar olmasaydı, hanımım Medeia, kalbi Iason'un aşkıyla çılgın Iolkos memleketinin surlarına doğru yelken açmazdı ve Pelias'ın kızlarını babalarını öldürmeye kan-
10 dırmıyacağı için burada, Korinthos toprağında kocası ve çocuklariyle beraber oturmayacaktı. Sığındığı toprağın hemşehrilerine hoş görünmek, bunun için de her şeyde Iason'la uyuşmak isti-
yordu; karı ile kocayı bir husumetin ayırmadığı
15 zamanlarda bu, en iyi selâmet yoludur. Halbuki bilâkis, herşey ona düşman kesildi ve en aziz sevgilerinde bile onu hırpaladılar. Kendi çocuklarına ve eşine ihanet eden Iason, memleketin mutlak hâkimi olan Kreon'un kızıyla evlenerek şahane
20 bir izdivaç yaptı. Biçare Medeia'ya gelince, o, şimdi hakaretin darbesi altında yeminleri, en büyük rehine olan el sıkmalarını yâdederek yüksek çığlıklarla ağlıyor; Iason'un, iyiliklerine karşı yaptığı mukabeleye tanrıları şahit tutuyor. Kocasının hakaretini hissettiği günden beri vücudunu kedere bıraktı, günlerini göz yaşları içinde
25 geçirerek, yemeden, içmeden uzanmış yatıyor, ne gözlerini kaldırıp kimseye bakıyor, ne de yüzünü topraktan ayırıyor, bir kaya parçası ve-
yahut denizlerin dalgası gibi, dostlarının ihtar
30 ve tenbihlerine karşı sağırdır. Bununla beraber, bazı defa, bembeyaz boynunu çevirerek sevgili

babasına, memleketine ve şimdi kendisini istihkar ederek giden adamı takip için ihanet ettiği evine, için için ağlıyor. Bahtsız kadın, şimdi felâketin darbeleri ona baba toprağını terk etmemekle neler kazanılacağını öğretti. Çocukla- 35 rını artık sevmiyor, onları görmekten hoşlanmıyor. Umulmaz kararlar vermesinden korkuyorum. Ruhü şiddetlidir. Kendisine fena muamele etmelerine tahammül edemiyecektir; onu tanıyor ve [Gizlice yatağının serili olduğu odaya girerek böğrüne zehirli bir kılıç saplamasın, yahut 40 da hükümdarı ve kocasını öldürerek başına daha büyük bir felâket getirmesin] diye titriyorum. Çünkü o korkunçtur. Ve, kinine meydan okuyan, zafer çelengini güçlkle kazanır. 45

Fakat işte, koşu idmanlarını bitiren çocuklar geldiler, annelerinin felâketine hiç aldırış etmiyorlar. Genç ruhlar acıya alışkın değildir.

Medeia'nın iki oğlu bir ihtiyar köle tarafından takip edildiği halde girerler.

LÂLA

Hanımımın ihtiyar hizmetçisi, niçin böyle tek başına yüksek sesle kederlerini söyliyerek kapılara dayanmış duruyorsun? Medeia sensiz 50 durmaya nasıl razı oluyor?

SÜTNİNE

Iason'nun çocuklarını gezdiren ihtiyar, efendilerin felâketleri, iyi köle için bir azaptır, onla-

55 rın kalbleri bunun tesirini duyar. Bana gelince kederim o dereceye vardı ki, buraya gelerek hanımımın talihsizliklerini toprağa ve göğe haykırmak istedim.

LÂLA

O talihsiz kadın, hâlâ şikâyetlerine bir son vermedi mi?

SÜTNİNE

60 Ne güzel hayal! İyi ama, gördüğün henüz ıstırabının başlangıcıdır, daha ortası bile değil.

LÂLA

Zavallı deli! Eğer efendiler hakkında böyle şeyler söylemek doğruysa. Yeni felâketlerine dair bir şey bilmiyor mu?

SÜTNİNE

İhtiyar, başka ne var? Lûtfet, anlat!

LÂLA

Hiçbir şey. İlk sözlerimden pişman oldum.

SÜTNİNE

65 (*Yalvaran bir işaretle*) Sakalın hakkı için, kölelik arkadaşından bir şey saklama, eğer lâzımsa söyleyeceklerini kimseye açmam.

LÂLA

Mukaddes Peirene suyu etrafında ihtiyarların oturduğu yerde tavla oynayanlara yaklaşmıştım, orada dinlemez gibi görünerek bir konuşma işittim. Bu çocukların, memleketin kırallı

Kreon tarafından, anneleriyle beraber Korinthos toprağından kovulacağı söyleniyordu. Bu haber doğru mudur? Bilmiyorum. Dilerim, doğru olmasın!

SÜTNİNE

Anneleriyle kavgalı da olsa, Iason oğullarına bu suretle muamele edilmesine razı olacak mı? 75

LĀLA

Eski sıhriyet yerini yenisine bıraktı, onlarsa bizi sevmezler.

SÜTNİNE

Mevcut talihsizliği bitirmeden, eski felâkete bir yenisini daha ilâve edersek vay halimize!

LĀLA

Hiç olmazsa sen bir şey söyleme ve sus! 80
Çünkü hanımın bunu bilmesi zamanı değildir.

SÜTNİNE

Çocuklar, babanızın size neler yaptığını işitiyor musunuz?

Gebersin; hayır, efendimdir, kıyamam; fakat işte kendi soyuna fenalık yapıyor.

LĀLA

İyi ama, hangi fâni böyle hareket etmez? 85
Herkesin kendisini komşusuna - bazılarının haklı olarak, bazılarının da menfaat yüzünden - tercih ettiğini bugün mü işitiyorsun?

SÜTNİNE

Eve giriniz yavrularım, her şey düzelir. Sa-
 90 na gelince, mümkün olduğu kadar onları uzakta
 tut; ümitsizlik içinde bulunan bir anneye yaklaştı-
 rma. Çoktan beri onlara, her hangi bir çılgınlı-
 ğa hazırmış gibi korkunç gözlerle bakıyor. Emi-
 nim ki darbelerini birinin üstüne indirmeden
 hiddeti sönmeyecektir. Hiç olmazsa acısını dost-
 95 lar değil, düşmanlar çeksın.

Melodram.

MEDEIA

(İçerden) Oh; ne kadar talihsizim! Bedbaht,
 ne acılardır bunlar; bıktım artık; niçin ölmüyö-
 rum?

SÜTNİNE

İşte böyle sevgili çocuklar; annenizin kalbi
 heyecanda ve hiddeti üstünde. Haydi acele edin.
 100 Eve girin, daha çabuk; gözüne görünmekten ve
 yanına yaklaşmaktan sakının; vahşi tabiatından
 ve hiddetli ruhunun meşum taşkınlıklarından
 kendinizi koruyun. Haydi, şimdi çabukça girive-
 105 rin. (Çocuklar lâla ile eve girerler) Bu yükselen
 hıçkırık tufanının birazdan daha şiddetleneceği
 muhakkaktır. İstirapların ısırdığı bu mağrur
 110 kalb, bu zaptı güç ruh kim bilir neler yapacak!

MEDEIA

(İçerden) Ah, talihsiz kadın, ne ıztırap çeki-
 yorum, yüksek sesle hıçkırarak kadar ıztırap çe-

kiyorum. Nefret edilecek bir annenin melûn çocukları, babanızla beraber geberseniz de bütün ev yıkılsa.

SÜTNİNE

Ah; zavallı kadın. Babalarının şaşkınlıklarında oğullarının ne kabahati var? Onlardan ne diye nefret ediyorsun? Heyhat, çocuklarım bu son haddine gelmiş acılar içinde, siz ezileceksiniz diye ne kadar korkuyorum. Hükümdarların arzuları korkunçtur; az itaat ettikleri, hemen daima efendilik yaptıkları için hiddetlerini zorla yenerler. Müsavat içinde yaşamaya alışmak daha iyidir; hiç olmazsa benim için, dilerim, nasibim büyüklüklerden uzak, emin bir köşede ihtiyarlamak olsun. Her şeyin ortası insan oğulları için en rahat ve faydalısıdır. İfratta ise bilâkis fâniler için mühim hiçbir kıymet yoktur. Bir tanrı bir hanedana bir kere kızdı mı, büyüklük en ağır belâlara sebeb olur.

On beş Korinthos'lu kadın orkestraya girerler. Ve sütninenin son sözleri esnasında sessizce dizilirler.

KORO

Sesini işittim, talibsiz Kolkhis'li kadının şaşkınlıklarını işittim. Henüz sukûnet bulmamış. Söyle ihtiyar, çift kapılı evde hıçkırıklar işittim ve sevdiğim bir evin kederleri ile müteessir oldum.

Melodram.

SÜTNINE

Senin ev dediğin artık kalmadı. Bütün bun-
lar bundan böyle yoktur. Onu bir kıral kızının
140 yatağı zaptetti. Ve yatak odasında, hanımım hiç-
bir dostun sözleri kalbini ısıtmağa muktedir ol-
maksızın, günlerini azapla tüketiyor.

MEDEIA

(İçerden) Ah; mukaddes ateşin oku başım-
145 dan geçsin.¹ Yaşamaktan artık ne faydam var?
Bıktım, bıktım. Ölüm gelsin ve ben bu nefret
ettiğim hayattan kurtulayım.

KORO

*İşittin mi? Ey Zeus, ve ey toprağın ve aydın-
150 liğin tanrıları, bahtsız zevce nasıl feryadediyor!*
Yanaşılması hile korkunç olan yatağı ne diye
istiyorsun, zavallı çılgın? Ecelin gelip çatdığı za-
man insan oğulları için daima erkendir. Bu dua-
155 *yı katiyen yapma; kocan başka bir kadını sevi-*
yorsa, onu Zeus'a havale et. Kendin biddetlenme,
kocanın arkasından ağlıyarak böyle kendini
bitirme.

Melodram.

MEDEIA

160 (İçerden) Büyük Zeus ve sen mukaddes
Themis bu melûn kocanın beni kendisine

[1] Zeus'un yıldırımını bana çarpsın... mânasında.

bağladığı yeminlerden sonra çektiklerimi sizler
görünüz. Ah, bana karşı yapmağa cesaret
ettikleri hakaret için, onu ve karısını oturdukla-
rı sarayla beraber parça parça görsem! Ey ba- 165
bam, ey öz kardeşimi öldürdükten sonra şerefsiz-
ce kaçtığım doğduğum belde!

SÜTNİNE

Sözlerini, nezirlerin ve vaitlerin bekçisi
 olan Themis ile fâniler yanında yeminlerin tutul- 170
 masını taahhüt eden Zeus'u imdada çağıran çılgınlıklarını
 iştiriyor musun? Hanımımın hiddeti
 öyle az bir şeyle geçmiyecek.

KORO

Gözlerimize görünmesini ve kulağının sözle-
 rimizi işitebilmesini nasıl temin etmeli? Belki 175
kalbini ağırlaştıran hiddeti ve ruhundaki arzuyu
unutur. Hiç olmazsa ben dostlarım için elimden
gelen gayrette kusur göstermiş olmıyayım. Git
ve onu buraya evden dışarıya getir, kendisinin 180
dostu olduğumuzu söyle. Fakat acele et, evdeki-
lere bir fenalığı dokunmadan bunu yap, baksana,
ıstırabı gittikçe artırıyor.

Melodram.

SÜTNİNE

İtaat edeceğim, fakat hanımımı kandıraca-
 ğımdan şüphe ediyorum; sırf senin hoşuna gitmek 185
 için bunu yapacağım. Bununla beraber içlerinden
 birisi bir şey söylemek için yanına yaklaştığı za-

man hizmetçilerine yavrusunu yeni doğuran bir
 dişi aslanın korkunç gözleriyle bakıyor. Bizden
 190 evvel gelen insan oğulları için kör ve her çeşit
 hikmetten mahrum diyenler hata etmiş olmazlar:
 Ziyafetler, bayramlar, eğlenceler için ilâhiler,
 şarkılar, işte kulakları okşıyarak hayatı şenlendir-
 mek için bulmuş oldukları şey; fakat fânilerin
 195 korkunç kaderlerine gelince hiçbirisi onları mu-
 siki ile, rebap konserlerinin nağmeleriyle hafif-
 letmek çaresini bulamadı. Halbuki evleri yıkan
 korkunç talihsizlikler ve ölümler onlardan geli-
 yor. Fânilerin taganni ile tedavi edecekleri şey-
 200 ler bunlardı, yoksa iyi hazırlanmış ziyafetlerde
 ses şişirmek neye yarar! Yemeğin lezzeti fânile-
 ri kendi başına neşelendirecek kudreti haizdir.
 (Eve girer)

KORO

Yatağına ihanet eden fena koca için yük-
 205 *selttiği uzun hıçkırıkları, cınlıyan feryatlarını,*
acının yenilmiyen çığlıklarını işittim; bakaretin
darbesi altında, vaktiyle kendisini Hellas'ın
 210 *karşı kıyılarına doğru karanlık dalgalar arasın-*
dan, enginin tuzlu genişliğine açılan boğaza
kadar, götüren yeminler ilâhesini, Zeus'un ikinci
karısı Themis'i imdada çağırıyor.

Kapı açılır, Medeia arkasında sütüne
 olduğu halde Koroya doğru ilerler: sol-
 gun ve şaşkın yüzünde henüz yaş görünür.

File

MEDEIA

Korinthos'lu kadınlar, beni ayıplamamanız için evden çıktım. Çünkü ben gevşeklikleri yüzünden fena bir kayıtsızlık şöhreti kazanmış olan birçok iyi fâniler tanırım. Bunlardan bir kısmını kendi gözlerimle gördüm, bazılarını da işittim. İnsanlar kalbin derinliğine kadar nüfuz etmeden basit bir bakış üzerine kendilerine hiçbir fenalığı dokunmıyanlara düşman olurlarsa adalet onların gözünde yok demektir. Zaten yabancı için devlete karışmak bir vazifedir ve ben bunu yapmıyanlar gibi, hemşehrilerini, onlar tarafından tanımamış olduğu için azametiyle inciten şehirliyi de beğenmem. Fakat hiç beklemeden maruz kaldığım bu hâdise benim ruhumu kırdı. Benim işim bitti. Hayat isteğini kaybettim. Ve şimdi dostlarım, ölmek, gıpta ettiğim bir şey oldu. Benim için hayatta her şey olan bunu şimdi gayet iyi anladım; kocam insanların en kötüsü oldu. Yaşıyan ve düşünenlerin en biçaresi biz, kadınlarız. Evvelâ kendimize bir koca satın almak ve vücudumuza bir efendi vermek için para sarfına mecburuz. Bu felâketten daha can yakıcı bir felâket var. Asıl mesele budur: İyi koca mı olacak, yoksa fena koca mı? Çünkü kocasını terk etmek kadınlar için ayıp bir şeydir. Ve onları reddetmek bizim için memnudur. Sonra bu yeni itiyatlar ve kanunların hükmüne giren kadının, evinde kendisini tanımadan, yatağını paylaştığı adama karşı nasıl muamele ede-

- 240 ceğini bilmesi için kâhin olması lâzımdır. Vazifemizde muvaffak olursak, kocamız müşterek hayatın boyunduruğunu, ağırlığını kabul ederse, yaşamak iyi bir şeydir. Yoksa ölmelidir. Bir erkek aile hayatından bıktı mı, kalbinin bıkınlıklarının unutmak için dışarıya gider. [Bir dosta veyahut kendi yaşında bir arkadaşla müracaat eder.] Fakat bizim gözlerimiz bir tek insana bağlı kalır. Bizim için evde tehlikesi olmayan bir hayat geçiriyoruz derler. Budalaca düşünce! Üç
- 250 defa kalkan elde muharebe safında bulunmayı bir tek çocuk doğurmaya tercih ederdim. Fakat seninle ben aynı dili kullanamayız. Senin burada memleketin, baba evin, hayat üstünlüklerin ve nihayet dostlarının cemiyeti var. Ben ise yalnız,
- 255 memleketsizim, beni yabancı bir topraktan bir av gibi kaçıran bir kocanın hakaretleriyle karşı karşıya, anasız, kardeşsiz bulunuyorum. Yanına gidip talihsizliğimden uzakta demir atacak tek akrabam bile yok. İşte senden istediğim şey: Acı-
- 260 larımın bedelini kocama ödetecek ve kendine kız vereni ve onunla evleneni cezalandıracak bir yol, bir çare bulabilirsem, susmaklığındır. Bir kadın tabii hallerde korkaktır, kavgada ve demir karşısında korkar, fakat yatağının, haklarının çiğnendiğini görürse ondan daha kanlı ruh olmaz.

KORO BAŞI

Sana itaat edeceğim, kocanı hakkıyla cezalandıracaksın, Medeia. Felâketlerine ağlamana

hayret etmiyorum. Fakat işte memleketin kıralı
Kreon yeni kararlarını tebliğe geliyor. 270

İhtiyar kiral Kreon, elinde asâ, maiyeti
tarafından takibedildiği halde girer.

KREON

(*Medeia'ya*) Ey asık çehreli kadın, öfkeli
zeyce Medeia, sana söylüyorum. İki çocuğunla
beraber bu topraktan derhal çık. Ben bu emre
nezaret için buradayım. Ve sarayıma seni, hu- 275
dutlarımızın ötesine atmadan dönmiyeceğim.

MEDEIA

Ah, felâketim şimdi tamamlandı, biçare ben.
Düşmanlarım bütün yelkenleri yıktılar ve bat-
maktan kurtulmak için meydanda hiçbir selâmet
çaresi, limanı yok. Bununla beraber bütün felâ-
ketime rağmen bir sual: Kreon beni niçin nef- 280
yediyorsun?

KREON

Başka sebepler aramak beyhudedir. Senden
korkumdan! Kızıma, çaresi bulunmıyacak bir
fenalık yaparsın diye korkuyorum. Bu korkuma
birçok sebepler hak veriyor. Sen birçok fena
işlerde mahir ve ehilsin, üstelik de evlilik döşe- 285
ğinden ayrıldın diye müteessirsın; demek isti-
yorum ki - bunu bana haber verdiler - kızını
veren babayı, güveyi ve gelini felâketle tehdi-
detmişsin. Ben bahsettiğin felâkete düşmeden

- 290 evvel ihtiyat tedbiri alıyorum.. Sonradan gösterdiğim zafa acı yaşlar dökmektense düşmanlığını şimdiden üzerime çekmek daha iyidir.

MEDEIA

- Heyhat, Kreon, şöhretim yüzünden başıma birçok belâlar gelmesi bugün ilk defa olmuyor. Tabiatın akıllı yarattığı bir adam, hiçbir zaman evlâtlarına alelâdeyi geçen bir bilgi vermemelidir. Bir avarelik şöhretinden başka bu yüzden üstelik bir de hemşehrilerinin fenalık istiyen hasetlerini kazanır.

- Cahillere yeni bir bilgi mi getiriyorsun? Onların üzerlerinde bir âlim değil, boş, kimseye faydası dokunmaz bir insan tesiri yaparsın, başka bir tarafta, hattâ işlek tanınmış zekâlardan yüksek olduğuna hükmetmeler bile şehirde bir yük gibi telâkki edilirsin. Benim de talihim böyle oldu. Maharetim yüzünden bir kısım halk benden nefret ettiler. Bazıları da bana tembel dediler; bazıları da aksini söylediler. Bir kısmı da bana doğrudan doğruya düşman kesildi. Bilgim de pek uzaklara gitmez. Ne olursa olsun, sen benden çekiniyorsun, bir şey yapacağım diye korkuyorsun. Ben hükümdarlara karşı hareket edecek tabiatla değilim. Önümüzde böyle titreme Kreon. Sen bana ne yaptın Kreon? İstedğin adama kızını verdin. Ben sade kocamdan nefret ediyorum, 310 senin hareketin bana doğru görünüyor. Bugün ben senin saadetini kıskanmıyorum. Kızını ev-

lendiriniz, mesut olunuz. Fakat bırakınız ben de
 bu toprakta oturayım. Uğradığımız haksızlığa
 gelince, ondan bahsetmeyiz. Bizi bizden çok kuv- 315
 vetliler yendi.

KREON

Sözlerin pek yumuşak; fakat ben bir felâket
 hazırlıyorsun diye ta içimden titriyorum, sana
 olan itimadım gittikçe azalıyor. Çünkü hiddetle
 taşan bir kadından ve aynı suretle hiddetli bir 320
 erkekten ziyade, insan susmasını bilen hilekârdan
 korkar. Binaenaleyh çarçabuk git; uzun sözün
 lüzumu yok, kararım sarsılmaz bir karardır ve
 hiçbir hile seni yanımızda alıkoyamaz. Madem ki
 sen düşmanımsın.

MEDEIA

(*Ricakâr bir hareketle kıralın dizlerini ku-*
caklıyarak) Dizlerin hakkı, yeni gelinin başı için.

KREON

Beyhude sözler, beni kandıramazsın. 325

MEDEIA

Ricalarıma aldırmadan beni kovacak mısın?

KREON

Kalbim seni evime tercih etmiyor.

MEDEIA

Ey vatanım, bugün seni nasıl özlüyorum.

KREON

Benim için çocuklarımdan daha kıymetli bir
 şey yoktur.

330

MEDEIA

Heyhat; fâniler için aşk ne büyük felâketmiş.

KREON

Ben bunun ahvale ve şeraite göre değiştiği fikrindeyim.

MEDEIA

Ey Zeus! Felâketlerimin sebebi senin gazabından kurtulmasın.

KREON

Defol buradan, deli kadın ve beni dertten kurtar.

MEDEIA

Dert bizim nasibimizdir ve biz onsuz kalmayız.

KREON

335

(*Maiyetini işaret ederek*) Maiyetimin kolları seni zorla kovacaktır.

MEDEIA

Ah! Bunu yapma Kreon, ricamı dinle..

KREON

Kadın, görüyorum bize zahmet vereceksin.

MEDEIA

Gideceğiz: Ricam bu değil.

KREON

O halde çarçabuk gözümün önünden kaybolacağın yerde ne diye ayak tepiyorsun?

MEDEIA

Bir tek gün! bırak beni, bugün kalayım; 340
 sefer hazırlıklarımızı göreyim. Madem ki baba,
 çocuklarının talihi ile alâkadar olmuyor, çocuk-
 larımı geçindirecek bir şey bulayım. Onlara acı!
 Sen de babasın. İyilik istemen tabîdir. Teessürüm
 kendim için ve gideceğim için değildir; onlar 345
 için, onların talihsizlikleri için ağlıyorum.

KREON

Emrimde bir zalim emrine benziyen taraf
 yoktur; ve çok defa merhamet bana meşum
 olmuştur. Kadın, bugün de bir hata işlediğimi 350
 sanıyorum, bununla beraber, rıcanı kabul ediyorum.
 (Ayağa kalkan Medeia'ya) Fakat peşinden sana
 söylüyorum: Yarın doğacak güneşin ilâhi meşa-
 lesi, seni ve çocuklarını hudutlarımızın içinde
 görürse öleceksin, bu katî sözdür. Şimdi, madem
 ki kalman lâzımdır, bir gün, ama yalnız bir gün 355
 kal. Bu müddet içinde korktuğum felâketlerden
 birisini başa çıkaramazsın. (Maiyetindekilerle
 çıkar)

Melodram:

KORO BAŞI

Zavallı kadın! Heyhat! Talihsiz, ne acılar
 çekiyorsun! Adımlarını nereye çevireceksin? Hangi
 misafirperverliğe sığınacaksın? Seni felâketten
 kurtaracak bir evi, bir toprağı bulabilecek misin? 360

Medeia, bir tanrı nasıl kurtuluşsuz dert dalgaları ile yolunu kapamış?

MEDEIA

Felâketim tamdır, kim bunun aksini söyliyebilir ? Fakat işler böyle devam edeceğine şimdiden inanıp hükmetmeyin; istikbal dün evlenenlere korkunç anlar ve kız evine müşkül imtihanlar saklıyor. Zanneder misiniz ki bir menfaatim, yahut da tasarladığım bir hile olmasaydı, bu adama bu kadar yalvarırdım ? Ona ne bir söz söyler, ne de ellerimle dokunurdum. Fakat hamakati o kadar ileriye götürdü ki, beni memleketten kovarak plânlarımı altüst edebilirken, bugün için, kalmama müsaade etti. Ve ben bu tek gün içinde üç düşmanımı da ceset haline sokacağım. Baba, kız ve kocam. Onlara karşı, benim için, birkaç türlü ölüm yolları açılıyor. Fakat dostlar, ilk önce hangisinden gideceğimi bilmiyorum. Zifaf evine ateş mi koyacağım, yoksa sessiz adımlarla yataklarının serili olduğu daireye girerek böğürlerine zehirli bir kılıç mı sokacağım ? Fakat bir müşkül beni durduruyor : Eğer eşiği geçerken yakalanır ve istediğimi yapamazsam ölümüm düşmanlarımı güldürecektir. En iyisi kestirme yoldan, bilhassa ustası olduğumuz yoldan gitmek, onları zehirle yenmektir. Peki haydi böyle olsun, işte öldüler. Hangi şehir beni kabul edecek ? Hangi cömert adam bana yurdunu sığınak yapacak ve beni çatısının altına alarak müdafaa edecek ?

Böyle bir adam yok. O halde bir an daha bek- 390
 liyelim. Bana sığınacak emin bir yer görünürse
 hile ile ve gürültüsüzce onların ölümüne yürü-
 rüm, fakat çaresiz bir felâkete düştüğümü görür-
 sem, o zaman ölecek olsam bile, kuvvete mura-
 caat ederim ve kılıç elde onları öldürürüm. Ha-
 yır, bilhassa takdis ettiğim ve kendime yardımcı 395
 olarak seçtiğim tanrı'nın ocağımın en gizli kö-
 şesinde oturan Hekate'nin hakkı için, onlar-
 dan hiçbirisi kalbimi azapta bıraktığından dola-
 yı gülmiyecektir. Bu evlenme, bu birleşme ve
 beni kovan bu nefiy kararı onlar için acı ve şe-
 ametli olacaktır. Haydi Medeia, haydi, plânların- 400
 da ve hilelerinde bütün bilgini kullan. Haydi
 müthiş işe doğru ileri, cesaret zamanı geldi. Sa-
 na nasıl muamele edildiğini görüyorsun. Sen ki
 asıl bir babanın kızısın ve güneşin neslindensin,
 Iason'un Sisyphos kaniyle evlenmesi seni gü- 405
 lünç yapmamalıdır, sen bilgiçsin : Ve nihayet,
 tabiat, biz kadınları iyilik hususunda tamamiyle
 elverişsiz yarattı ise, fenalık için, evet hiç ol-
 mazsa fenalık için bizden daha ehli yoktur. 410

KORO

*Mukaddes nehirler, membalarına doğru çıkı-
 yorlar; adalet ve her şey tersine döndü. Erkek-
 ler hilenin dolabını kuruyor ve tanrılara besle-
 nen inanç sarsılıyor. Fakat vaziyetim halkın sesi-
 nin bir dönüşü ile şerefli bir şöbrete bağlana-
 caktır. Kadın taifesi için ehemmiyet saati geldi:*

Artık kulağa boş gelmiyen bir gürültü kadınları
420 ezmiyecek. Eski mugannilerin kasideleri benim
ihanetimi teşhirden vazgeçecekler. Nağmeler Tan-
rısı Phoibos, bizim ruhumuzu rebabın ilhamlı
425 şarkısından nasipsiz bıraktı, yoksa ilâhiyi erkek-
lerin aleyhine çevirirdim. Zaman uzun koşusunda
bizim için olduğu kadar erkeklerin hakkında da
430 söylenecek epeyce şeyler tedarik etmiştir.

İşte böylece, sen, kalbin çılgınlıklar içinde,
deniz kayalarının çift sınırını aşarak baba evin-
den çok uzaklara geldin ve şimdi yatağından
435 mahrum, kocasız, bir gurbet toprağında yaşıyor-
sun. Zavallı kadın, üstelik de hakaretle nefyedi-
liyorsun. Yeminlere hürmet gitti; büyük Hella
440 yurdunda utanma artık kalmadı; göğe uçtu. Sana
gelince , talihsiz kadın, ıstıraplarından seni uzak
tutacak bir baba evinden mahrumsun, senden
445 daha kuvvetli olan bir başka kıraliçe evinin er-
keğini aldı. (Iason girer.)

IASON

Ters ve geçimsiz bir huyun insana nasıl de-
vasız bir dert olduğunu bugün ilk defa olarak
değil, belki çok kereler tecrübe ettim. Daha
kuvvetlilerin iradesine, mütevekkil bir ruhla kat-
450 lanarak bu toprakta, bu evde oturabilirdin; şim-
di çılgınca sözlerin seni memleketten kovuyor.
Ben senin sözlerinden müteessir degildim; Iason
için insanların en kötüsüdür demekte serbestsin.

Fakat hükümdarlar hakkında söylediğin söz-
 lerden biricik kârın, nefiyle cezalandırılman
 oldu, bunu bil! Ben kendi hesabıma, hiddetle-
 nen Kırılın gazabını teskine çalıştım, senin bu- 450
 rada kalmanı istiyordum. Fakat sen deliliğe
 daima fasıla vermeksizin, efendilere hakareti
 terketmiyordun! Bunun için kovulacaksın. Bu-
 nunla beraber, bu anda bile ben dostlarımı inkâr
 etmedim; kadın, beni buraya getiren senin tali-
 hine ihtimam etmek arzusudur. Böyle parasız, 460
 pulsuz çocuklarla beraber kovulmanı, herhangi
 bir şeyden mahrum kalmanı istemiyorum, menfa,
 ardı sıra birçok dertleri getirir. Evet, sen istedi-
 ğin kadar bana nefret besle, ben senin fenalığını
 istiyemem.

Iason'un son sözleri üzerine Medeia ona
 doğru döner ve sükût içinde uzun bir
 zaman onu gözleriyle süzer.

MEDEIA

Alçak rezil, dilim alçaklığını yüzüne vur- 465
 mak için daha ağır bir sıfat bulamıyor. Demek
 karşımızdasın, sen ki bizim can düşmanımızsın.
 [Ve benim için olduğu gibi ilâhlar ve bütün
 insan nesli için de böylesin.] Dostlarına fenalık
 yaptıktan sonra onların yüzüne bakmak bir ce-
 saret, bir şecaat değildir; bu sadece bütün insani 470
 ayıpların en kötüsü olan hayâsızlıktır. Bununla
 beraber gelmekle iyi yaptın. Sana hakaret ede-

475 rek ben kalbimi boşaltacağım, sen de beni ister
 istemez dinliyeceksin. Baştan başlayacağım. Seni
 ateş nefesli boğaları boyunduruğa alıştırmak ve
 ölüm tarlasını ekmek için gönderdikleri zaman,
 ben senin hayatını kurtarmıştım. Bunu Argo ge-
 misine seninle beraber binen bütün Yunanlılar
 480 bilirler; altın yapağıyı, mûtaaddit kıvrımlı hal-
 kalariyle sararak, uyku uyumadan muhafaza eden
 ejderhayı öldürmüş ve senin için selâmet ışığını
 parlatmıştım. Kendim de seninle beraber Pelion-
 daki Iolkos şehrine gelebilmek için, akıldan zi-
 485 yade hislerimle hareket ederek, babama ve evime
 ihanet ettim, Pelias'ı çocuklarının darbeleri al-
 tında, en zalim ölümle öldürttüm, ve senin için her
 türlü korkuyu ortadan kaldırttım. İşte bizden bu
 iyilikleri gördüğün halde sen, ey erkeklerin en
 alçağı, sen bize ihanet ettin. Çocuk sahibi oldu-
 490 ğun halde yeni bir zifaf haclesine girdin; zü-
 riyetsiz olsaydın bu izdivacı arzu etmen affedile-
 bilirdi. Yeminlerine ihanet ettin, bilmiyorum o
 zamanki tanrıların artık hükmetmediklerine
 mi inanıyorsun, yoksa insanları yeni kanunların
 idare ettiklerini mi sanıyorsun? Çünkü bana karşı
 495 ihanetinin farkındasın. Ah, daima senin elinin
 dokunduğu bu sağ el ve dizler !.. Bu sefilin ne
 kadar beyhude yere, okşamalarına tahammül et-
 mişim! Ümitlerimizde ne kadar aldanmışız.

(*Bir sükût*)

Haydi, bir dost gibi fikrini soracağım. Doğ-
 500 rusunu istersen senden iyilik bekliyemem, fakat

ne olursa olsun; sorgularım namussuzluğunu iyi-
 ce meydana koyacaktır. Şimdi ben nereye gide-
 yim ? Seninle beraber gelmek için ihanet etmiş
 olduğum vatanıma ve baba evime mi döneyim ?
 Yoksa Pelias'ın bedbaht kızlarına doğru mu gi-
 deyim ? Babalarını kendilerine öldürtmüş oldu-
 ğum bu kızların yanlarında ne güzel bir kabul
 bulurum ! Çünkü bu böyledir, aile sevgilerine 505
 karşı düşmanlık yaptım ve iyi geçinmem lâzım
 gelenlerle, senin hoşuna gitmek için, mücadeleye
 girdim. Sen de bunlara mukabil birçok Yunan
 kadınlarını benim saadetime gıpta ettirmedin
 değil ! Doğrusu, beğenilecek ve sadık bir koca- 510
 sın, eğer ben güvenecek bir dost ve yüzüstü bı-
 rakılmış çocuklarımla, bu memleketten kovulmuş
 olarak kaçarsam, hakikaten çocuklarını ve seni
 felâketten kurtarmış olan kadını böyle sefalet
 içinde dolaşır görmek bu yeni güvey için iyi bir
 leke olacaktır! 515

Ey Zeus, insanlar, üzerlerinde âdileri ayırd
 etmek için hiçbir tabîî nişane taşımazlarken,
 onlara ne diye altını kalpından ayırmak için
 emin çareler verdin ?

KORO BAŞI

Kavga eden dostları biribirine çattıran hid- 520
 det müthiş ve tedavisi güç bir şeydir.

IASON

Kadın, görülüyor ki fena konuşan bir adam
 olmamaklıgım ve dilinin duçar olduğu gevezece

- 525 ifrattan kendimi korumak için, önünde iyi bir
gemi tayfası gibi yelken kırmam lâzım geliyor.
Madem ki sen, hizmetlerini bu kadar övüyorsun,
o halde ben de söyliyeyim ki, seferimin selâme-
tini ilâhlar ve insanlar arasında yalnız Kypri's'ten
biliyorum. Sen, şüphesiz zekisin; fakat, aşkın
530 sakınılmaz okları ile beni kurtarmaya mecbur
olduğunu söylemek sana zor geliyor. Her ne ise,
bu noktayı fazla kurcalamak istemiyorum; bana
ne yüzden yardım etmiş olursan ol, bundan şî-
kâyetçi değilim; bununla beraber sen kurtuluşu-
mun bedeli olarak vermiş olduğundan fazlasını
535 aldın; anlatayım: Evvelâ barbar bir memleket
yerine Yunan toprağı ikametgâhın oldu, adaleti
öğrendin, kuvvetin keyfine göre değil, kanuna
göre yaşamayı biliyorsun. Bütün Yunanlılar il-
mini tanıdılar ve sen şöhret kazandın; dünyanın
540 bir ucunda oturmuş olsaydın senden bahsetmi-
yeceklerdi. Bana gelince, ben kendi hesabıma,
talihim insanları üstünde durdurmayacaksa, ne
evimde altın, ne de Orpheus'un sesinden güzel
bir ses ararım.
- 545 İşte seferim hakkında söyleyeceğim şeyler;
bu münakaşaya da sen seheb oldun. Kırılın kızı
ile evlenmem için yaptığın serzenişlere gelince,
bu işte evvelâ akıllılık, sonra fazilet, ve nihayet
sana ve çocuklarıma karşı büyük bir dostluk
gösterdiğimi ispat edeceğim. (*Medeia'nın kızgın*
550 *bir işareti üzarine*) Dur, kızma! Iolkos toprağını
terkle peşimde birçok çözülmez felâketler sürük-

liyerek buraya geldiğim zaman, benim gibi bir menfi için bir kıral kızı ile evlenmekten daha mesut nasıl bir iş olabilirdi? Bu, seni gazaplandıran sebeplerden, sana olan kinimden, ya- 555
hut yeni bir kadın ihtirasiyle çıldırdığım için ol-
madığı gibi, kalabalık bir nesle olan arzumdan
da değildir. Çocuklarım bana yetişir, bunu tek-
rara hacet görmüyorum.

Ben, - esas nokta budur - kendimize ihtiyaç-
 lardan uzak, geçim kaygısız bir hayat temin 560
etmek istiyordum. Çünkü fakirin dostlarının
 kaçtığını ve kendisinden uzaklaştıklarını biliyor-
 dum. Bundan başka, çocuklarıma atalarına lââyık
bir terbiye vermek ve senden doğan çocuklara
kardeşler yetiştirerek onları aynı seviyeye çı-
kartmak ve neslimin birliğiyle saadetimizi kur-
mak istiyordum. Çünkü senin başka oğullara ne
 ihtiyacın var? Halbuki yaşıyan çocuklarıma, ge- 565
 lecek çocuklarımla hizmet etmekte menfaat görü-
 yordum: İyi düşünmemiş miyim? Kıskançlık kalbini
 hiddetle doldurmasaydı, sen de bunu kabul eder-
 din. Fakat siz kadınlar, eğer aşkınız doğru giderse
 her şeyinizi tamam zannedersiniz; bilâkis ona 570
 ufak bir fenalık erişti mi, en kârlı ve en parlak
 fikir veya teşebbüs sizin için en fena şey olur.
 Fâniler, kadınlar hiç mevcut olmadan, büsbütün
 başka bir yoldan evlât sahibi olabilmeliydiler, o
 zaman insan oğulları, ıstırabı tanımazlardı. 575

KORO BAŞI

Iason, sözlerini mahirane hazırladın; bununla beraber fikrimce - sözlerim beklediğin gibi olmasa da - sen kadınına ihanet ederken adaleti gözetmiyorsun.

MEDEIA

(*Kendi kendine konuşur gibi*) Evet, birçok noktalarda ben birçok insanlarla ihtilâftayım. Ben kendi hesabıma haksızlığı söz ustalığı ile birleştirenleri son derece şiddetle mahkûm ederim. Haksızlığı sözleriyle mahirane surette örtmekle iftihar eden, her cinayeti cüretle yapıyor demektir. Fakat becerikliliği uzağa gitmiyor. (*Iason'a dönerek*) Sen de karşıma güzel elbiselerini ve belâgatini göstermek için gelmiş olma. Tek bir kelime seni ürkütecektir. Eğer alçağın biri olmasaydın bu evlenmeyi benim rızamla yapardın, çoluk çocuğundan habersiz olarak değil.

IASON

Sen ki bugün bile kalbinin şedit gazabını teskine muvafakat etmiyorsun, sana evlenmemden bahsetseydim tasavvurlarıma tam rıza verirdin!

MEDEIA

Seni tutan o değildir: Bir barbar kadınla evliliğin, ihtiyarlığını şerefsiz yapacaktı.

IASON

Burasını iyi bil, ben, bir kadın için bu prenses ile evlenmedim; bunu söyledim: Seni kurtarmak ve çocuklarıma evimin destekleri olacak kiral kardeşler yetiştirmek istiyordum. 595

MEDEIA

Beni yasta bırakacak bir saadet, kalbimi yırtacak bir refah benden uzak olsun.

IASON

Arzularını ne yolda değiştireceğini ve ne suretle daha akıllı görünebileceğini biliyor musun? Saadet katiyen sana meşum görünmesin ve iyi bir baht içinde iken kendini bahtsız sanma. 600

MEDEIA

Saçma, senin bir sığınacak yerin var. Fakat ben herkes tarafından terk edilmiş olduğum halde gurbete gideceğim.

IASON

Bunu sen kendin istedin: Kendinden başkasını ittiham etme. 605

MEDEIA

Ben mi, acaba bir kadın alarak ve sana ihanet ederek mi?

IASON

Kıral'a dinsizce beddualar yaparak!

MEDEIA

Senin evine de felâket getireceğim!

IASON

610 Bunu bil: Seninle bundan fazla münakaşa
etmiyeceğim. Eğer çocuklar için, yahut kendin
için malımdan bazı yardımlar istersen söyle. Ben
sana cömert bir elle vermeye ve sana iyi mua-
mele edecek ev sahiplerine şükran hediyeleri
göndermeye hazırım. Bunları reddetmekle sen
615 deliliğini ispat edeceksin. Kadın, hiddetine ni-
hayet ver, kazanırsın.

MEDEIA

Senin tanıdıklarına gitmiyeceğim ve senden
bir şey almak istemem. Malını kendine sakla.
Bir keyif düşkününü adamın hediyelerinde fayda
yoktur.

IASON

Hiç olmazsa - tanrıları şahit gösteririm ki -
620 arzum senin ve çocuklar için elimden geleni yap-
maktır. Fakat iyilikler senin hoşuna gitmiyor ve
inatçılığın dostlarını reddediyor. Böyle yaptıkça
derdin çoğalacaktır.

MEDEIA

(Eliyle onu kovarak) Git. Evini görmekte
geciktikçe yeni karına hasretin artıyor. Git ve
625 düğününü tamamla. Belki zifafını bir gün inkâra
mecbur kalacaksın. Tanrılar bu sözümü işitiyor-
lar. (Iason çıkar)

KORO

*Aşkın okları kuvvetle isabet ederse insanlara
ne iyi şöhret ve ne de fazilet getirir; fakat Kyp-*

ris insanın yanına mutedil surette yanaşırsa o 630
zaman hiçbir tanrı onun kadar çekici ve tatlı
olmaz. Ey tanrıça, dilerim hiçbir zaman altın
yayının, arzunun iksirine batırılmış sakınılmaz
okunu bana karşı çevirmiyessin !

Ey tanrıça, benim için iffeti, tanrıların bu en 635
güzel hediyesini muazzaz kıl. Ta ki, gazabı esna-
sında, Kypris, kalbimi yabancı bir yatak için
alevliyerek beni kızgın mücadelelere ve teskin
olunmaz dertlere sokmasın; senin iyi düşünül-
müş kararların evlilerin hayatını tanzim ederek, 640
ailelerin sükûnetine hizmet etsin!

Ey vatanım, ey evim, kendimi senden uzak,
bir sefalet bayatı ve acıklı kederler içinde, yersiz, 645
yurtsuz sürünürken görmiyeyim. Ölüm, ölüm
daba evvel gelsin ve beni alsın, günlerime niha-
yet versin; kederlerin en büyüğü babalarımızın 650
toprağından mahrum edilmektir.

Bunu gözlerimiz gördü, başkalarının rivaye-
tiyle söylemiyeceğim: bu zalim tecrübede, sana 655
acıyacak, kol açacak ne bir memleketin, ne de
bir dostun var. Kendilerine sâf bir kalbi açarak
dostlarını taziz etmiyen nankör kahrolsun! Böy- 660
leleri hiçbir zaman benim dostum olmayacaktır.

Soldan, yolcu başlığı ve mantosu ile
 Aigeus girer.

AIGEUS

Sana selâm, Medeia. Kimse dostlarına bun-
 dan güzel bir mukaddeme ile hitabedemez.

665

MEDEIA

Sana da selâm Hakîm Pandion'un oğlu Aigeus.
Bu memlekete nerden geliyorsun?

AIGEUS

Phoibos'un kadîm mabedini yeni terkettim.

MEDEIA

Dünyanın ilhamlı göbeğinde ne yapıyordun?

AIGEUS

Evlât sahibi olmanın çaresini arıyordum.

MEDEIA

670

Tanrım! Bugüne kadar çocuksuz mu yaşadın?

AIGEUS

Çocuksuz. Bir tanrı bize bu talihi nasibetti.

MEDEIA

Kadın aldın mı, yoksa bekâr mı kalmıştın?

AIGEUS

Zifafın kanunlarına boyun eğdik.

MEDEIA

O halde, Phoibos sana çocukların için ne dedi?

AIGEUS

675

İnsan aklının güç anlayacağı şeyler söyledi.

MEDEIA

Tanrının sözünü öğrenmemiz mümkün müdür?

AIGEUS

Şüphesiz; çünkü anlaşılması bilgiç bir zekâyâ muhtaçtır.

MEDEIA

Ne söyledi? Eğer dinliyebilirsem söyle.

AIGEUS

Şarap küpünden çıkan ayağı çözmemekliğimi...

MEDEIA

Ne yapmadan evvel, yahut hangi memlekete gitmeden evvel?

AIGEUS

Babalarımın ocağına varmadan evvel.

MEDEIA

Hangi ihtiyaç gemini bu memlekete sevk ediyor?

AIGEUS

Trezene havalisine hükmeden Pittheus adında biri var..

MEDEIA

İşittiğime göre son derece dindar olan Pelops'un oğlu imiş.

AIGEUS

Hatifi ona anlatmak istiyorum.

MEDEIA

Evet, bu adam âlimdir ve bu işlerde pişmiştir.

AIGEUS

Benim için de bulunabilecek yardımcılarının en iyisidir.

MEDEIA

Bahtın açık olsun, dilerim arzuların yerine gelsin.

AIGEUS

(*Medeia'nın yüzüne dikkatle bakarak*) Fakat bu karanlık göz, bu solgun çehre niçin?

MEDEIA

690 Aigeus, kocam erkeklerin en alçağıdır.

AIGEUS

Ne söylüyorsun? Kederlerini bana açıkça anlat.

MEDEIA

Benim tarafımdan hiçbir fenalık görmediği halde Iason bana hakaret etti.

AIGEUS

Ne yaptı? Daha açıkça söyle.

MEDEIA

Evini bir başa kadının emri altına soktu.

AIGEUS

695 Böyle alçakça bir işe cesaret edeceğini zannetmem!

MEDEIA

Bu böyle. Dün sevmekte olduğu bizleri bugün hor görüyor.

AIGEUS

Âşık mı oldu, yoksa sana nefretinden mi?

MEDEIA

Büyük bir aşk yüzünden ailesine ihanet etti.

AIGEUS

Ah, eğer söylediğin kadar alçaksa ona yazıklar olsun.

MEDEIA

Bir Kırıl kızı ile evlendi.

700

AIGEUS

Ona kızını kim verdi? Tamamla hikâyeni!

MEDEIA

Korinthos memleketine hükmeden Kreon.

AIGEUS

Bu takdirde kederin mazur görülür, kadın.

MEDEIA

Bana olanlar oldu; bir de üstelik buradan kovuldum.

AIGEUS

Kimin tarafından? Bana yeni bir felâket
daha haber veriyorsun.

MEDEIA

Kreon beni Korinthos toprağından nefye-
diyor.

AIGEUS

Iason buna müsaade ediyor mu? Bu da fena şey.

MEDEIA

Söylediğine bakılırsa, hayır, fakat iradesi buna katlanıyor. (*Aigeus'un ayaklarına kapana-rak*) Sakalın ve ayakların hakkı için sana yalvarırım. Talihsizliğimize acı, merhamet et. Beni metruk bir halde bırakma; hem memleketine, evine, ocağına kabul et. Bu suretle tanrılardan istediğin
710 çocukları elde eder ve sen de bahtiyar olursun. Burada bulduğun ganimeti bilmezsin: Kısırlılığına nihayet vereceğim; senden bir zürriyet meydana getireceğim! Tanıdığım iksirlerin bu meziyetleri vardır.

AIGEUS

(*Onu kaldırarak*) Kadın, birçok sebepler beni sana bu lütfu bahşetmeye teşvik ediyor. İlk önce tanrılar, sonra doğuşlarını bana vadettiğin çocuklar, çünkü bu bütün mevcudiyetimin peşinde koştuğu bir emeldir. O halde işte benim sana söyleyeceğim: Eğer benim topraklarıma gelersen, vazifem olduğu üzere seni himayeye çalışacağım.
725 Kadın; senin için yapabileceğim şeyler bunlardır: Seni bu topraktan dışarıya çıkarmaya razı olamam. Adımlarını bu memleketin haricine sevk etmek sana kalıyor.

Beni misafir edenlerin, bana serzenişe hakları
730 olmasını istemem.

MEDEIA

Bu böyle olacaktır! Fakat eğer vâitlerinin bir rehinesine de sahibolursam, seni övmekten başka işim kalmaz.

AIGEUS

İtimadın yok mu? Hangi güçlük seni düşündürüyor?

MEDEIA

İtimadım var. Fakat Pelias ve Kreon Hanedanları benim düşmanımdır. Yeminlerle bağlı olursan beni almak istedikleri zaman, ellerine teslim edemezsin. Sadece sözle tanrılara yemin etmeden taahhüt edersen, onların dostu görünebilir ve mübaşirin nıdası üzerine kararını değiştirebilirsin. Ben zayıfım. Onlar zengindirler ve bir kiral hanedanındandırlar.

740

AIGEUS

Kadın, oldukça ihtiyatlı bir dil kullanıyorsun! Fakat madem ki bu, sana iyi görünüyor, o halde ben de böyle hareket ederim. Benim için en iyi cihet düşmanlarına mazeretim olduğunu göstermektir. Bu suretle senin dâvan daha sağlamlaşır! Yemin edeceğim tanrıları söyle.

745

MEDEIA

Dünyanın toprağına, babamın babası Güneşe ve bütün tanrılara yemin et.

AIGEUS

Neyi yapmağa, yahut neyi yapmamağa? Söyle.

MEDEIA

Beni toprağından hiçbir zaman kovmamaya
 750 ve eğer düşmanlarımdan birisi beni oradan ayır-
 mak isterse, sen yaşadığın müddetçe arzunla beni
 ona teslim etmemeye.

AIGEUS

Buna toprak, parlak ıııklı Güneş ve bütün
 tanrılar hakkı için yemin ediyorum. Dediklerini
 yapacağım.

MEDEIA

Kâfi. Fakat bu yemini tutmazsan kendine
 nasıl bir ceza kabul edersin?

AIGEUS

755 Ahitlerinden dönen fânilerin müstahak oldu-
 ğu cezayı.

MEDEIA

Güle güle git! Her şey yolunda. Ben de
 düşündüklerimi yaptıktan ve arzumu tatmin et-
 tikten sonra mümkün olduğu kadar çabuk mem-
 leketine geleceğim.

*Melodram**KORO BAŞI*

760 (*Aigeus'a maiyetiyle beraber çıkarken*) Maia-
 nın oğlu, yolculara yolunu gösteren Tanrı seni
 evine kavuştursun ve adımlarını koşturan rüya
 dilerim çarçabuk tahakkuk eder. Aigeus, sen
 bana bir kalb adamı olarak göründün.

MEDEIA

Ey Zeus. Ey Zeus'un adaleti olan Güneşin ışıǰı! Şimdi dostlar, düşmanlarımıza karşı kaza- 765
nacağımız zafer güzel bir zafer olacak. Bu zaferin yolundayız. Şimdi düşmanlarımın tam cezalarını göreceklərini ümidediyorum. Çünkü bu adam, tekнемizin en çok zahmet çektiğı taraftan, tasavvurlarımızın emin limanı gibi, Pallas'ın şehrine ve Akropolis'ine giderken demir atacağım liman gibi göründü. Bütün tasavvurlarımı sana söyliyeciğim. Pek eğlenceli olmıyan bir lisanı dinle: 770

Hizmetçilerden birisini, yanımıza gelmesi için Iason'a göndereceğim. Geline ona tatlı 775
sözler söyliyeciğim: Arzularının benim de arzularım olduğunu ve bize ihanet ederek Kırılın kızı ile evlenmesini beğendiğimi; bunların çok kârlı ve mesut kararlar olduğunu söyliyeciğim. Kendisinden çocuklarımın burada kalmasını istiyeciğim. Bunu onları düşman bir memlekette, oğullarımı düşman hakaretine bırakmak için değil, 780
fakat Kırıl'ın kızını öldürmek için istiyorum. Çünkü onları, bir ellerinde hediyeler olduğu halde, menfadan kurtulmaları için geline göndereceğim; ince bir tül ve iyi işlenmiş bir altın 785
taç. Elbiseyi alır ve vücuduna giyerse sefilce geberecektir ve genç kadınla beraber ona dokunan herkes de; bu hediyelere süreceğim zehirler işte böylesine zehirdir. Fakat burada lisanımı 790
değıştiriyorum ve bundan sonra yapmamız lâzım

gelen şey için ağlıyorum. Çünkü çocuklarımı
öldüreceğim; hiçbir kimse onları kurtaramaz:
Ve Iason'un bütün evini yıktıktan sonra, çok
795 sevgili çocuklarımın kaatili olan ben bu nefrete
lâayık cinayet peşimde olduğu halde şehirden
çıkacağım. Düşmanlarımın maskarası olmak! Hayır,
buna tahammül edemem dostlar.

Onları öldürmekten vazgeçelim! Hayatları
neye yarıyacak? Benim ne vatanım, ne evim, ne
800 de felâkete karşı sığınacak yerim var. Tanrıların
yardımı ile, bize yaptığını ödiyecek olan bir
Yunanlının sözlerine kanarak baba evini terket-
tiğim gün günah işledim. O, benden doğan
çocukları bir daha canlı göremiyecek ve genç
karısı da ona bir başka çocuk vermiyecektir.
805 Çünkü o sefil kadın zehirlerimle sefilce
ölecek. Kimse beni zaif ve âciz zannetmesin. Ben
bunun tamamıyla aksiyim. Hayırhah dostlarıma
iyilikte ne kadar ileriye varırsam, düşmanlarıma
kötülükte de o kadar ileriye giderim. En şerefli
810 hayat bu suretle yaratılmış ruhlara aittir.

KORO BAŞI

Madem ki sen bize tasavvurlarını anlattın,
o halde ben de hem sana iyilik, hem de insani
kanunlara yardım etmek isterim. Bu işler senden
uzak olsun!

MEDEIA

Başka türlü olması imkânsızdır. Fakat senin
bu sözlerinin bir mazereti var. Sana benim gibi
815 zalimce muamele etmediler.

KORO BAŞI

Kadın, ciğerlerinin meyvasını öldürmeye cesaret edecek misin?

MEDEIA

Bunu yapacağım, kocamı hiçbir şey bundan daha kuvvetle kalbinden ısıramaz.

KORO BAŞI

Ve hiçbir şey de seni bedbahtların en bedbahtı yapamaz.

MEDEIA

İş başına! Bundan böyle her türlü konuşma beyhudedir. (*Kapının yanında ayakta duran sütnineye*) 820
Git ve Iason'u getir. Emniyet isteyen bütün işlerimi sana gördürürüm. Eğer hanımına iyi hizmet etmek istersen ve eğer kadınsan kararlarımın dair bir şey söyleme. (*Sütnine sahneyi terk eder.*)

KORO

Erekhtheus'un çocukları her zaman müreffeh yaşadılar. Mesut Tanrıların ve istilâ tanı- 825
mıyan mukaddes bir toprağın çocukları olan onlar, en büyük hikmetlerle beslenirler; daima en parlak havada, vaktiyle mukaddes Pieria'lıların, 830
dokuz sanat perisinin sarışın Harmonia'dan doğmuş oldukları söylenilen o yerde yaşarlar.

Hikâye edildiğine göre Kypris, onların mem- 835
leketlerine üfleme için Kephisos'un sularından tatlı nefesli hafif sabah rüzgârları toplarmış; saç-

840 *ları üstünde daima güzel kokulu bir gül çelengi*
varmış ve her faziletin yardımcıları olan aşk-
845 *ları hikmetin yanına oturmaya gönderirmiş.*
Mukaddes nehirlerin, Kephis ve Ilissos'un bel-
desi, daima iyilere konuk olan toprak nasıl
seni, bir evlât kaatili olan seni hemşerilerinin
850 *arasına kabul eder? Çocuklarına indireceğin dar-*
beleri düşün, tasarladığın cinâyeti; hayır! Dizle-
rin hakkı için bütün kudretimizle yalvarıyoruz,
855 *çocuklarını öldürme; çocuklarının kalbine kor-*
kunç bir cüretin darbelerini indirebilecek cesa-
reti ruhunun ve kolunun neresinde bulabilecek-
860 *sin? Bu küçüklere bakarken nasıl göz'yaşı dök-*
meden kaatilliği kabul edeceksin? Önünde çocuk-
ların diz çökmüş yalvarırken sen sert bir kalble
865 *ellerini kana boyayamazsın.*

Iason peşinde sütüne ile girer.

IASON

Rican üzerine geldim. Bütün düşmanlığına rağmen seni dikkatle dinliyeceğim. Kadın, benden ne istiyorsun?

MEDEIA

Iason, deminki sözlerimi affetmeni rica ederim.
870 Biribirimize verdiğimiz aşk nişanelerinden sonra benim kızgınlık anlarıma karşı müsamahalı olmalısın. Bana gelince, ben düşündüm ve kendi kendime serzenişler yaptım. «Talihsiz kadın! Doğru kararlar karşısında bu çılgınlık ve düşmanlık
875 niçin? Niçin bu memleketin hükümdarlarına ve

bir prensesle evlenerek çocuklarıma kardeşler yetiştirmek istiyerek menfaatimize en münasip tarzda hizmet eden bir kocaya düşman muamelesi yapmalı? Bu hiddeti bırakmıyacak mıyım? Tanrılar bizim için bu kadar iyi şeyler yaparken taşıdığım bu duygular nedir? Benim çocuklarım 880 yok mu? Kendimizin bu yerde garip ve dostsuz olduğumuzu unutuyor muyum? Bu düşünceler bana bütün ihtiyatsızlığımı ve hiddetimin boşluğunu anlattı; şimdi, sana hak veriyorum ve bu yeni izdivacını akla uygun bularak kendi çılgınlığıma 885 hükmediyorum. Tasavvurlarına iştirak etmem ve onları tamamlamak için, yeni yuvana yardım etmem ve genç karına karşı ihtimam göstermekten zevk almam lâzım gelirdi. Fakat biz ne isek oyuz -aleyhimizde bulunmak istemiyorum!- fakat, nihayet kadınız, bunun için sen hakarete beni 890 taklid etmemeli ve çocuklara çocuklukla cevap vermemeliydin. Razi oluyoruz; evet, o zaman çılgındık. Fakat şimdi, daha iyi kararlar verdim. (*Evine doğru döner ve çağırır*) Çocuklarım, çocuklarım gelin, dışarı çıkın. (*Çocuklar peşlerinde 895 Lâla olduğu halde görünürler.*) Babanızı selâmlamak ve bizimle beraber ona hitabetmek için buraya gelin! Dostlarınıza karşı olan kininizi annenizle beraber unutun. Artık barıştık, hiddetimiz düştü. Sağ elini tutun (*Çocuklar babalarına el verirken*) Heyhat! Gizli bir felâket fikri içi 900 me doğuyor! Çocuklarım böyle kollarınızı uzatmak için uzun zaman yaşıyacak mısınız? (*Göz*

yaşları dökerek) Talihsiz! Ne kadar da göz yaşı
dökmeye hazır ve korku içindeyim! Babanızla
905 kavgam nihayet bitmişken gözlerim yaşla doluyor.

KORO BAŞI

Benim de gözlerimden yaş dalgaları fışkırıyor. Bari bu felâket daha uzaklara gitmese!

IASON

Kadın, maziden şikâyet etmeden hali beğeniyorum: Cinsinizin, bir başka izdivaçla karşılaştığı zaman kocasına karşı hiddetlenmesi tabiidir.
910 Fakat fikrini değiştirdin; ve zamanla - burası muhakkak - en münasip şekli kabul ettin. Bu akıllı başında bir kadın gibi hareket etmektir. (*Oğullarıma doğru dönerek*) Size gelince, çocuklarım, babanız sizi ihmal etmedi; tanrıların yardımıyla, bol bol
915 istikbalinizi temin etti, ve bir gün burada, Korinthos'ta sizin, kardeşlerinizle beraber ön safa geçeceğinizi sanıyorum. Siz yalnız büyüyünüz, gerisi babanızın ve size karşı lûtufkâr olan tanrıların
920 işidir. Sizin, büyüyerek düşmanlarıma faik birer genç olduğunuzu görecektir miyim? (*Yüzünü örten ve ağlıyan Medeia'ya*) Bu ne! Gözbebeklerini niçin yaş dalgasına gark ediyorsun? Niçin beyaz yüzünü çeviriyorsun? Niçin sözlerimi istemiyerek dinliyorsun?

MEDEIA

925 Hiç. Bu çocukları düşünüyordum.

IASON

Rahat ol. Ben onların istikbalini temin ederim.

MEDEIA

Sana itaat edeceğim: Sözlerinden şüphe edemem. Fakat kadın kısmı zaif bir mahlûktur, ve tabiatı ağlamaya müsaittir.

IASON

Bu çocuklar için neye bu kadar ağlıyorsun?

MEDEIA

Onları ben doğurdum. Sen onlara ömür temenni ederken ben kederlenerek kendi kendime bu temenni tahakkuk edebilecek mi diye soruyordum. 930

Fakat asıl, sana bahsetmek istediğim meseleye gelelim: Bir kısmı söylenmişti; şimdi gerisini söylemek istiyorum. Kıral beni uzaklaştırmak istiyor; ve ben kendim için, en hayırlı şeklin, seni ve hükümdarları, burada kalarak rahatsız etmemek olduğunu anlıyorum. Çünkü onlar beni ailelerine düşman biliyorlar. Bu yüzden ben bu memleketi terk ediyorum. Fakat çocuklar? Onların senin tarafından büyütölmeleri için, Kreon'dan onları nefyetmemesini rica et. 940

IASON

Yumuşatabilir miyim? Bilmem. Fakat bunu sınamak vazifemdir.

MEDEIA

Hiç olmazsa karına söyle. Babasından çocukların nefyedilmemesini istesin!

IASON

Şüphesiz, onu kandıracağım, buna eminim.

MEDEIA

945 Evet, eğer o da diğerleri gibi kadınsa. Zaten bu teşebbüste ben de sana yardım edeceğim. Ben ona bugün insanların elinde dolaşan hediyeler arasında en güzelleri - hem de, buna eminim, çok daha güzelleri - addedilen hediyeleri göndereceğim. İnce bir tül ve altında bir taç.
950 Çocuklar eline verecekler. (*Eve dönerek*) Haydi! Çabuk bir hizmetçi hediyeleri buraya getirsin. Sende bir yastığa beraberce baş koyacak mükemmel bir koca bulmakla ve vaktiyle babamın babası olan Güneşin, torunlarına hediye ettiği ziynetlere sahip olmakla bu kadın bir kere değil, bin kere mesut olacak.

Bir hizmetçi Medeia'nın çocuklara teslim edeceği tülü ve tacı getirir.

955 Bu düğün hediyelerini elinize alınız çocuklar ve Prenses'e, bahtlı zevceye götürün. Bunlar kabul etmek istemiyeceği hediyeler değildir.

IASON

Zavallı çılgın! Ne diye kendi elinle kendi malını böyle israf ediyorsun? Kralın evinde tül ve altın eksik mi zannediyorsun? Onları sakla,
960 verme. Karım benimle alâkadarsa şahsımı servete tercih edecektir, buna eminim.

MEDEIA

Bana bunu katiyen söyleme. Hediyelerin, hattâ tanrıları bile yumuşatacağını ve altının fâniler üzerinde her sözden daha kuvvetli olduğunu söylerler. Kader onun tarafındandır ve 965 tanrılar bugün onun bahtına müsaittir. Gençtir, saltanat sürüyor. Evlâtlarımı menfadan kurtarması için sadece altınımı değil, hayatımı bile veririm. Haydi çocuklarım, zengin eve gidin ve hanımınıza, babanızın yeni karısına yalvarın. Ona 970 ilk önce bunları takdim edin; çünkü her şeyden evvel bu hediyeleri bizzat eliyle kabul etmesi lâzımdır ve sizi nefiyden kurtarmasını rica edin. Çabuk gidin ve muvaffak olur olmaz annenize beklediği güzel haberi getirin. 975

Çocuklar, Iason ve Lâla ile beraber uzaklaşırlar.

KORO

Şimdi benim artık hiçbir ümidim kalmadı: Çocukların hayatları mahvolmuş demektir. Şimdiden ölüme doğru yol alıyorlar... Genç gelin, o bedbabt kadın, altın şeridin belâsını kabul 980 edecek! Kumral saçlarına, bizzat kendisi, iki eliyle Hades'in ziynetini koyacak.

Güzellikleri ve ölmez parıltıları onun, tülü ve altın tacı giymesine sebeb olacak ve zıfaf elbisesini ancak yeraltında giyecek. İşte talibsiz 985 gelinin düşeceği ağ, mukadder ölüm: Meşum tuzaktan kurtulamıyacak! Sana gelince ey bed-

990 *babt! Kırallarla birleşen günahkâr koca, bilmeden
çocuklarına, çocuklarının hayatına ve genç karına
berkesin nefret ettiği ölümü davet ediyorsun.*

995 *Kaderini anlamakta ne kadar yanılıyorsun.*

*Hâin bir kocanın; başka bir yatağı paylaşmak
için ihanet ettiği zıfâf yatağının yüzünden, 'öz ço-
1000 cuklarını öldürecek olan talibsiz anne, şimdi ben se-
nin talibsizliğine ağlıyorum.*

LÂLA

Hanım, işte oğulların, onları nefiyden affet-
tiler, ve genç prenses hediyeleri sevinçle ellerine
1005 aldı. Orada çocuklarla barıştılar. Fakat, talihin
sana güldüğü bu anda bu değişik çehre niçin?
Yüzünü neye döndürüyor ve niçin sözlerimi se-
vinçsiz dinliyorsun?

MEDEIA

Heyhat!

LÂLA

Verdiğim müjde hiç de lâayık olmadığı bir
kabulle karşılaştı.

MEDEIA

Heyhat! Bir darbe daha!

LÂLA

Bilmem bir felâketli haber vermiş olmya-
1010 yım? Yanlışlıkla iyi bir müjde verdiğimi mi
zannettim?

MEDEIA

Verdiğin haber aslında ne ise odur. Seni
ayıplamıyorum,

LÂLA

Bu endişeli sözler ve bu yaş tufanı niçin?

MEDEIA

Lâzım da onun için, ihtiyar. Sonunu düşünmeden tanrılarla ben öyle şeyler kurduk ki!

LÂLA

Cesaret, çocukların bir gün seni de bu toprağa sokarlar. 1015

MEDEIA

Ben daha evvel başkalarını toprağa sokacağım, talihsiz ben!

LÂLA

Bununla beraber, evlâtlarından ayrılan ilk ana sen değilsin. Bir fâni, talihin darbelerini sükûnetle karşılamalıdır.

MEDEIA

Böyle yapacağım, fakat eve gir ve çocuklarımla her günkü gibi meşgul ol; (*Lâla sahneyi terkeder*) 1020
yavrularım, yavrularım! Demek sizin, beni kendi felâketime bırakarak annesiz oturacağınız bir memleketiniz, bir eviniz var. Ben sizi doya doya sevmeden, saadetinizi görmeden, sizi 1025
evlendirmeden, zifaf yatağınızı süslemeden ve düğününüzde meşale taşımadan başka bir memlekete, menfaya gideceğim! Ah! Zavallı bedbaht kadın. Demek sizi beyhude yere büyüttüm, beyhude yere sıkıntı çektim ve doğumun zalim an- 1030

D. T. C. F.

larında beyhude yere acılarla parçalandım. Vaktiyle sizin üstünüzde çok ümitler kurmuştum. İhtiyarlığımı besliyecektiniz, öldüğüm zaman elleriniz beni dindarca gömecekti. Bu benim için insan oğullarının kıskanacağı bir talihti: Şimdi
 1035 ise tatlı hayaller bitti. Ben sizden ayrı, ömrümü acı ve keder içinde geçireceğim. Ve sizin de, sevgili gözleriniz bir daha annenizi görmeyecek, siz bir başka âleme gitmiş olacaksınız.

Vah, eyvah! Niçin bana doğru bakıyorsunuz? Çocuklarım, niçin bu son tebessümle gülüyorsunuz? Ah, ne yapmalı? Kadınlar, bu çocukların parlak gözleri karşısında kalbim tahammül etmiyor. Yapamıyacağım; elveda ey tasavvurlarım, deminki tasavvurlarım, çocuklarımı memleketten dışarıya götüreceğim! Babalarını bu çocukların felâketiyle müteessir etmek için, felâketimi iki misli yapmak muhakkak lâzımdır! Hayır, kendi elimle değil! Elveda tasavvurlarım!

Fakat ne hislerdir bunlar? Düşmanlarımı
 1050 cezasız bırakarak âleme gülünç mü olacağım? Bir kere cesaret lâzım, böyle yumuşak şeyler düşünmekle ne alçaklık ediyorum! Oğullarım eve
 1055 girin (*Çocuklar çekilirler*).

Hayır, kalbim, hayır, sen değil! Bu cinayeti yapma! Bırak bedbahtları yaşasınlar! Bu çocukları ölümden esirge. Bizden uzakta bile yaşasalar yine senin saadetini teşkil ederler.

Hades'in müntakim cinleri hakkı için hayır!
 1060 Benim için oğullarını düşmanın zulmüne terketti

denmiyecek. Her ne suretle olursa olsun eninde sonunda öleceklerdir ve madem ki bu zaruridir, o halde nasıl ilk önce onları dünyaya getirdimse şimdi de öylece öldüreceğim.

Bu işten geri dönmek yoktur; ok yaydan çıkmıştır. Eminim ki şimdi taç başında, genç prenses tüller içinde can veriyor. O halde madem ki ben en büyük talihsizliğin yoluna giriyorum ve onlara daha fena bir yolu takibetti-receğim, çocuklarıma veda etmeliyim. (*Eve doğru işaret yapar, çocuklar görünürler.*) Verin, çocuklar, verin annenize sağ ellerinizi sıkınsın. (*Oğullarını kolları arasında sıkarak ve öpe-rek*) Ey çocuklarımla sevgili elleri, sevgili dudakları, yüzleri ve asıl çizgileri! Her ikiniz de mesut olun. Fakat orada! Buradaki saadetinizi babanız mahvetti. Ey tatlı kucaklaşma, evlâtlarımın taze derileri ve tatlı nefesleri! Gidin, gidin! (*Onları kendinden uzaklaştırır ve eve yollar.*) Çocuklarıma bakabilecek kudretim kalmadı, dertlerim beni ezdi. Evet, yapacağım fenalığı biliyorum; fakat ihtiras kararlarımı yıkıyor ve insanların en büyük felâketlerine o sebebolur.

Melodram:

KORO BAŞI

Bundan evvel de çok defalar, daha müşkül bahislere iştirak ettim ve kadın cinsinin uğraşması münasip olmayacak derecede mühim olan meselelere yanaştım. Çünkü biz kadınların da bize hikmetten bahseden bir Musa'mız vardır.

Şüphesiz, hepimizin değil: Musa'lara yabancı olmıyan pek az kadın vardır; belki binde bir

Binaenaleyh bunu söylerim ki: ana, baba
1090 olmak tecrübesini geçirmiyen fâniler öbürlerinden çok mesutturlar. Çocukları olmadığı için onların fâniler için saadet veya keder olduğunun farkında olmazlar ve bu yokluk onları birçok eziyetten kurtarır.

Çocuk sahibi olanların ise, bütün ömürlerince
1100 birçok üzüntü ile kendilerini yiyip bitirdiklerini görürüm. Evvelâ onları iyi bir surette yetiştirmek ve onlara, yaşamaları için bir şeyler bırakmak isterler; sonra acaba seciyeleri zayıf mı, yoksa sağlam mıdır? diye üzülrler. Bu onlar için gizlidir.

Nihayet, her fâni için bütün kederlerin en büyüğünü söyleyeceğim: İşte bütün bunlara çare buldular; çocuklar gençlik çağına yetişti, tabiatları namusludur, fakat eğer kaderin arzusu böyle
1110 ise, ve ecel, onların vücutlarını beraber götürerek Hades'e doğru uçarsa! Bir zürriyet sahibi oldukları için kendilerini tanrıların gazabına uğramış görürlerse ve dertlerine hepsinden daha zalim
1115 olan bu acı eklenirse; fânilerin bu işten kazançları nedir?

MEDEIA

Dostlar, uzun zamandanberi, öte tarafta neler olacağını gözetliyerek hâdiseleri bekliyordum. İşte Iason'un maiyetinden birisini gördüm.

Sık nefesi garip bir felâket haber vermeye geldiğini anlatıyor. 1120

Ağır adımlarla Iason'un bir hizmetçisi girer.

SAI

Ey, bütün nizamların dışında kalan korkunç bir cinayeti işliyen kadın, Medeia, kaç! Her ne vasıta ile olursu olsun; gemi, araba.. kaç!

MEDEIA

Ne oldu ki kaçmam lâzım gelsin?

SAI

Genç Prensesle babası Kreon şimdi senin zehrinin kurbanı olarak öldüler. 1125

MEDEIA

Güzel haber! Bundan böyle seni velinimetlerim ve dostlarım arasında sayacağım.

SAI

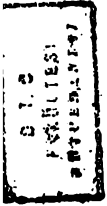
Kadın ne diyorsun? Aklın başında mı, yoksa çıldırdın mı? Kırıl hanedanını yıktıktan sonra, bu haberden titriyeceğin yerde seviniyorsun? 1130

MEDEIA

Sana verecek cevabım var, fakat dostum heyecana lüzum yok; söyle nasıl öldüler? Eğer acının en son haddinde öldülerse sevincimi iki misli yapacaksın. 1135

SAI

Çocukların, babaları ile düğün evine gelip girdikleri zaman senin ıstırapınla müteessir olan,

biz esirler buna sevindik, ve derhal kulaktan
 1140 kulağa yavaşça, kocanla aranızdaki dargınlığın
 geçtiği haberi tekrarlandı. Biri çocuklarının
 elini, biri kumral saçlarını öpüyordu, ben de
 sevinç içinde çocuklarını kadınların dairesine
 kadar takibettim. Senin yerini alan kadın, çocuk-
 1145 ları görmeden evvel Iason'a sevgi ile bakıyordu.
 Fakat çocuklarının girdiğini görünce gözlerini
 yumdu ve beyaz yüzünü çevirdi. Kocan, genç
 1150 kadının hiddetini teskine çalışıyordu: Ona, «dost-
 lara karşı düşmanlık gösterme! diyordu, kızgın-
 lığını teskin et ve başını çevir! Kocanın dostları
 senin de dostların olsun. Bu hediyeleri kabul et
 ve beni seversen, babandan bu çocukları nefyet-
 1155 mekten vazgeçmesini iste.» Elbiseyi görünce ken-
 dini fazla tutamadı ve kocanın istediği her şeyi
 yaptı. Çocuklar ve baban evden uzaklaşmamışlar-
 dı ki o alaca renkli tül, giymek için aldı. Altın
 1160 taç saçlarının bükümleri üstünde olduğu halde,
 yüzünün hareketsiz hayaline gülümsiyerek bir
 aynanın berraklığında başını düzeltti. Sonra,
 koltuğundan kalktı, bu hediyelerin sevinci içinde
 1165 bembeyaz ayaklariyle odayı baştan başa dolaştı
 ve birçok defa topuklarının üzerine dikilerek
 eteklerine baktı. Fakat sonra müthiş bir manzara
 göründü. Rengi değişti, vücudu bükülmüş, bütün
 1170 âzası titrediği halde gerildi. Ve yere düşmemek
 için kendisini koltuğa ancak atabildi. İhtiyar bir
 hizmetçi, bunu şüphesiz Pan yahut da başka bir
 tanrının gazabından zannettiği için olacak, bir dua

çığlığı çıkardı. Fakat, ağzından beyaz bir köpük 1175
geldiğini ve gözbebeklerinin kaydığını ve vücudundan kanın çekildiğini gördü. O zaman sesi dua yerine feryadü figana başladı. Derhal esirlerden biri babasının olduğu yere, bir başkası yeni kocaya gelinin başına geleni haber vermeye koştu ve saray baştan aşağıya koşuşan ayak sesleriyle doldu. 1180

Aradan henüz iki dakika ya geçmiş ya geçmemişti ki sesini tekrar bularak ve kapanmış gözlerini açarak bedbaht gelin uyandı. İki büyük belânın hücumu arasında idi. Bu başındaki altın 1185
taç kavurucu bir alev tufanı saçıyor, çocuklarının hediyesi olan ince tül talihsiz kadının beyaz tenini kemiriyordu. Koltuğundan kalktı, ateş içinde olduğu halde kaçmaya başladı. Tacı başından atmak için saçlarını iki tarafa sallıyordu. 1190
Fakat altın taç kımıldamıyor, saçlara yapışmış duruyordu, ve o saçlarını salladıkça alev de parlaklığını artırıyordu. Nihayet ıstırabına yenilerek 1195
bir baba gözünden başka kimsenin tanıyamıyacağı bir halde toprağa düştü. Artık ne gözlerinin şekli, ne yüzünün güzelliği seçilebiliyordu. Alev ile karışık kan, başının tepesinden akıyordu. Ve 1200
etleri kemiklerinden, zehrin görünmez dişleri altında, çamsakızı gibi ayrılıyordu. Ne korkunç manzara idi bu! Herkes cesede dokunmaktan korkuyordu, çünkü talihi bize bir ders olmuştu. İşte o anda, bedbaht baba, felâketten habersiz, 1205
birdenbire odaya girdi ve ölünün üzerine atıldı, derhal hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Onu

kolları arasında sıkıyor ve şu sözleri söyliyerek
 öpüyordu: Zavallı çocuk; bu kadar haince bir
 ölüm sana hangi elden geldi. Bir mezara ben-
 ziyen bu ihtiyar senden mahrum eden kimdir?
 1210 Ölüm beni seninle beraber alsın çocuğum. Şikâ-
 yetlerine ve hıçkırıklarına nihayet verdiği zaman
 ihtiyar vücudunu doğrultmak istedi. Fakat bir
 defnenin dallarına sarılan sarmaşık gibi, beyaz
 tüle bağlı kalmıştı. Müthiş bir mücadele oldu.
 1215 O ayağa kalkmak istiyordu ve onu aksi tarafa
 çekiyordu. Bu çekiş şiddetlendi mi? İhtiyar etleri
 kemiklerinden ayrılıyordu. Nihayet talihsiz adam
 felâketi yenemeyeceğini anlıyarak bundan vaz-
 geçti, ve can verdi.

1220 Kız ve ihtiyar baba şimdi yanyana yatı-
 ıyorlar. Göz yaşları dökülecek felâket...

(*Medeia'ya*) Sana hiçbir şey söylemek iste-
 mem. Sen bunun cezasını kendin göreceksin,
 insanların talihine gelince, ben onu ötedenberi
 bir gölge, geçici bir şey addettim. Hiç tereddüd -
 1225 etmeden söyliyeyim ki ince hesaplar yapan ve
 derin düşünür geçinen fâniler en ağır surette
 çarpılırlar.

Çünkü insan oğullarından hiçbiri mesut de-
 ğildir: Belki iyi tesadüflerin dalgası birine öte-
 1230 kinden biraz fazla muvaffakiyet getirebilir. Fakat
 saadete gelince; hayır (*Çekilir*)

KORO BAŞI

Tanrılar bugün Iason'un başına hak ettiği
 bir takım felâketleri getireceğe benziyor. Ah,

bedbaht Kreon'un kızı, senin talihsizliklerine ne 1235
kadar acıyoruz, sanki Iason'la evlenmedin, onun-
la, Hades'in kapılarına doğru gittin.

MEDEIA

Dostlar, kararım verilmiştir; çocuklarımı
çarçabuk öldürüp memleketten uzaklaşmak, bura-
da gecikerek çocuklarımı, daha düşman bir elin
öldürücü darbelerine teslim etmek istemem. Ne
suretle olursa olsun öleceklerdir. Ve madem ki
bu lâzımdır, o halde onları ilk önce dünyaya 1240
getirdikten sonra yine biz öldüreceğiz! Haydi
kalbim zırlan; müthiş ve zaruri cinayeti ikmal
etmekte niçin gecikiyoruz? Haydi zavallı elim,
tut kılıcı, tut, ve sana bir ıstırap hayatı açacak
olan kapıya doğru yürü; korkaklık yok; çocukla- 1245
rın senin sevgililerin olduğunu ve onları senin
dünyaya getirdiğini düşünme. Hiç olmazsa bu
an için oğullarını unut, ve sonra ağla; çünkü
onları öldürmekle iyi yapacaksın, bununla bera-
ber onlar senin için muazzezdir. Ve ben bir bed- 1250
baht olacağım. (Eve girer)

KORO

*Ey toprak ve sizler, ey güneşin parlıyan ışk-
ları; onu görün, kendi teninin kaatili olan kanlı
elini çocuklarının üstüne götürmeden bu meşum ka-
dını görün, bu çocuklar senin altın neslinin birer 1255
dalıdır. Bir tanrı kanının insan eliyle dökülmesi kor-
kunc bir şeydir. Haydi, Zeus'tan doğan aydınlık, bay-
di git, onu tut, durdur bu sefil kadını ve intikam*

- cinleri tarafından kıskırtılmış kan dökücü Erinys'i
 1260 evden kov. Sympleyad'ların, bu koyu lâcivert kayalar
 ların misafir sevmez geçidini terk eden annelik ezi-
 yetleri beyhude yere imiş, demek sen şvgili evlât-
 larını beyhude yere doğurdun. Bedbaht kadın, bu
 1265 ağır azap ne diye ruhuna çöküyor? Niçin kaatil kin
 sende aşkının yerini alıyor? kanının lekesi fânilerin
 üstüne çöküyor. Kendi sülâlesinin kaatilleri için iş-
 ledikleri cinayetin büyüklüğü derecesinde tanrıların
 elleriyle evleri üzerine yıkılan ıstırapları uyandır-
 1270 yor.

ÇOCUKLAR

(İçerden) Ah!

KORO BAŞI

Çocukların seslerini işitiyor musun? Bu ses-
 leri duyuyor musun?

Ah talihsiz kadın, bahtsız kadın.

ÇOCUKLARDAN BİRİ

(İçerden) Eyvah ne yapmalı? Annemin elin-
 den nereye kaçmalı?

ÖBÜR ÇOCUK

(İçerden) Bilmiyorum sevgili kardeş, öleceğiz.

Koro'nun kadınları şaşırmış halde evin
 kapısında çırpınırlar.

KORO BAŞI

- 1275 İçeriye girip çocukları ölümden kurtarmalı
 mı? Benim fikrim budur.

ÇOCUKLARDAN BİRİ

(İçerden) Evet, tanrılar hakkı için, bizi kurtarın, zamanıdır.

ÖBÜR ÇOCUK

(İçerden) Çünkü biz tam ağın kenarında, kılıç altındayız.

KORO BAŞI

Bedbaht, demirden veya kayadan mıydın ki
ciğerlerinin meyvası olan çocuklarını böyle öl- 1280
dürdün? Bana dediklerine göre geçmişte yalnız
bir tek kadın çocuklarına kıymıştır.

BİRİNCİ PARASTAT

Tanrıların delirttiği Ino, Zeus'un karısı kendisini evden kovduğu zaman,..... 1285

KORO BAŞI

O zaman, talihsiz kadın, çocuklarını öldürmek için acı dalgalara atıldı.

İKİNCİ PARASTAT

Deniz kıyılarının üstünden bir sıçrayışta, her ikisini de ölüme götürdü.

KORO BAŞI

Daha görülmemiş neler olacak kim bilir?
Ey kadınları bu kadar sefil yapan evlenme, sen 1290
fânilere ne azaplar verdin!(Iason acele ile girer)

IASON

1295 Burada, evin yanında, ayakta gördüğüm ka-
dınlar; korkunç cinayetin faili Medeia hâlâ
evde mi? Yoksa kaçarak uzaklaştı mı? Eğer Kırılın
evine olan borcunu vermek istemezse, yerin al-
tında saklansın, yahut da kanadlanarak esîr'in
derinliklerine yükselsin. Memleketin hükümdar-
larını öldürdükten sonra, cezasını çekmeden bu
1300 evden kaçacağını mı zannediyor? Fakat ben on-
dan ziyade çocukları merak ediyorum. Ölenlerin
ailesi, kendilerine yaptığı fenalığın cezasını ona
misliyle çektirirler, anneleri tarafından işlenen
1305 çirkin katlin intikamını çocuklara ödetirler diye
korkuyorum, bunun için çocuklarımın hayatını
kurtarmaya geldim.

KORO BAŞI

Talihsiz Iason, sen felâketinin derecesini bil-
miyorsun. Yoksa bu sözleri söylemezdin.

IASON

Ne var? Beni de mi öldürmek istiyecek?

KORO BAŞI

Çocukların anne eli tarafından vurularak
öldüler.

IASON

1310 (Sarsılarak) Ey tanrılar, ne demek istiyor-
sun? Ah kadın, sen beni öldürdün.

KORO BAŞI

Bil ki endişe ettiğin bu çocuklar artık yoktur.

IASON

Onları evde mi öldürdün? Dışarda mı?

KORO BAŞI

Kapıları aç, onları boğazlanmış göreceksin.

IASON

(*Evin adamlarını yüksek sesle çağırarak*)
Çabuk sürgüleri çekin hizmetçiler, kilidi boşaltın; ta ki çifte felâketimi, ölen çocuklarımı göreyim. (*Korkunç bir hareketle*) O kadının da cezasını vereceğim. 1315

Kimse cevap vermediğinden kapıya atılır,
o zaman, evin üstünde kanadlı ejderlerin
taşıdığı bir arabada iki ceset görünür.

MEDEIA

Bu kapıları sarsmakta ve kırmakta ne fayda var? Cesetlerle, her şeyi yapan beni mi arıyorsun? Beyhude zahmet etme! Eğer beni işitiyorsan, söyleyeceğini söyle; fakat elin bana katiyen dokunamaz; babamın babasının, Güneşin bize, düşman bir kola karşı siper olarak verdiği arabanın bu meziyeti vardır. 1320

IASON

Zebani! Kadınlar içinde tanrıların benim ve insan oğullarının en ziyade nefret ettiği kadın! Onları dünyaya getirdikten sonra, çocuklarının üstüne kılıç çekmeye cesaret ettin ve benden çocuklarımı alarak beni öldürdün. Bu rezaletten 1325

sonra da, en kâfirce işi yapmışken, güneşi ve toprağı seyredebiliyorsun. Ölüm senin üzerine olsun! Bugün aklım başıma geldi, fakat evinden
 1130 ve barbar memleketinden babasına ve kendisini besliyen toprağa ihanet eden bu korkunç belâyı bir Yunan evine getirdiğim gün, o başımda değildi. Peşimden gelen intikam cinini tanrılar bana musallat ettiler, çünkü güzel tekneli Argo
 1335 gemisine bindiğin zaman kardeşini öldürmüştün. Başlaman işte böyle oldu. Sana bu sözleri söyliyenin karısı olup bana çocuklar verdikten sonra onları kıskançlığına ve ihtirasına kurban ettin. Hiçbir zaman bu cinayete cesaret edecek bir
 1340 Yunanlı kadın bulunamazdı, bense seni onlara tercih ettim. Ben, kendimi mahvetmesi için bir düşmanla, bir dişi aslan-hayır, Tyrrhenia'lı Skylla'dan daha vahşi bir kadınla birleştim. Fakat sen
 1345 o kadar hayâsızsın ki hiçbir hakaret sana tesir etmez. Defol, namussuz, mülevves, evlât kaatili. Bana gelince, ben talihime ağlıyabilirim. Yeni evlenmemden murat almadım, dünyaya getirip büyüttüğüm çocuklara gelince, onları karşımda
 1350 canlı görüp konuşacağım yerde cesetlerini görüyorum.

MEDEIA

Eğer âlemin babası Zeus benden ne gördüğünü ve bana ne yaptığını bilmeseydi bu sözlere verecek çok cevabım vardı. Sen, benim aşkıma
 1355 hakaret ettikten sonra, hayatını benimle alay ederek, benimle eğlenerek rahat geçiremezdin, Prenses de

öyle; ve sana kızını veren Kreon da beni memleketten cezasını çekmeden kovamazdı. Şimdi bana dişi aslan Skylla, Tyrrhenia'lı demekte serbestsin. Ben senin kalbine darbe darbe üstüne indirdim. 1360
Sen bunu istedin.

IASON

Sen de ıstırap çekiyorsun ve benim azaplarımın iştirak ediyorsun.

MEDEIA

Evet. Fakat, madem ki sen bu kadar kederlisin, benim acım boşa gitmemiş demektir...

IASON

Çocuklarım, anneniz ne kötü ana imiş.

MEDEIA

Oğullarım, sizi bir babanın deliliği mahvetti.

IASON

Hayır, onları benim kolum öldürmedi. 1365

MEDEIA

Senin hakaret ve yeni nikâhın öldürdü.

IASON

Onları yatağına kurban etmeyi münasip gördün.

MEDEIA

Bu felâketin bir kadın için küçük bir şey olduğuna mı kanisin?

IASON

12 Eğer afif ise evet. Fakat sende her şey rezi-
lettir

MEDEIA

1370 (Cesetleri göstererek) Bunlar artık yaşamıyor-
lar. Senin azabın buradadır.

IASON

13 Onlar eteklerine yapışmış amansız mün-
ta- kimler halinde yaşıyorlar.

MEDEIA

13 Tanrılar fenalığı ilk önce kimin yaptığını
biliyorlar.

IASON

O halde senin kötü düşüncelerini biliyorlar
demektir.

MEDEIA

Lânet. Ben senin hırçın konuşmandan nefret
ediyorum.

IASON

1375 Ben de seninkinden. Fakat bunu bitirmesi
kolaydır.

MEDEIA

1. Nasıl acaba? Ne yapman lâzım? Benim de
arzum budur.

IASON

Bu ölüleri gömmeme ve onlara ağlamama
müsaade et.

MEDEIA

Şüphesiz hayır. Onları ben kendi elimle gö-
meceğim. Yüksekliklerin Tanrıçası Hera'nın ma-
bedine götüreceğim; ta ki hiçbir düşman mezar- 1380
larını yıkarak onlara hakaret etmesin. Ve bu Sisyp-
hos toprağında bir ziyafet, ve büyük merasim
yapacağız. Bu dinsiz cinayetin kefareti olması
için. Bana gelince, ben, Erekhtheus toprağına,
Pandion'un oğlu Aigeus'un evinde oturmaya gi- 1385
diyorum. Sen, müstahak olduğun gibi, sefil adam,
sefilce öleceksin, Argo gemisinin bir parçası ka-
fana çarpacak ve bu suretle yeni evlenmenin acı
âkıbetini göreceksin.

IASON

Ah! Seni çocuklarının Eriny'si ve cinayetle-
rin intikamını alan, adalet perisi mahvetsin. 1390

MEDEIA

Seni hangi tanrı, hangi ilâhi kudret dinler,
ey yeminini tutmayan, misafirlerini aldatan adam!

IASON

Vah, eyvah; namussuz mahlûk, evlât kaatili!

MEDEIA

Haydi. Karını gömmeye eve git.

IASON

İki çocuğundan mahrum olarak oraya gidi- 1395
yorum.

MEDEIA

Göz yaşların daha bir şey değil, ihtiyarlığı
bekle.

IASON

Sevgili çocuklar!

MEDEIA

Annelerinin, senin değil.

IASON

Bunun için sen de onları öldürdün!

MEDEIA

Evet, seni bedbaht etmek için.

IASON

Heyhat! Oğullarımın sevgili dudakları, talih-
1400 siz yavrular! Onları kucaklamaya susuzum.

MEDEIA

Şimdi onlara hitabe diyorsun, onlar için ağ-
lıyorsun; o zaman yanından uzaklaştırıyordun.

IASON

Tanrıların aşkına çocuklarımın taze tenleri-
ne elimi sürmeme müsaade et!

MEDEIA

İmkânsız, bu havaya atılmış sözdür. (*Kanadlı
araba kaybolur*)

IASON

1405 Zeus; bu iğrenç evlât kaatilinin, bu dişi as-
lanın bize nasıl muamele ettiğini görüyor musun?
Madem ki ağlamak, muktedir olduğum yegâne
şeydir, hiç olmazsa çocuklarıma ağlıyayım ve
Tanrıları imdadıma çağırayım, tanrılar şahittir ki
onları öldürdükten sonra ellerimle onlara dokun-
mamı ve vücutlarını gömmeyi de bana menettin.
Ne olurdu keşke onları böyle senin darbelerin
altında ölmüş görmektense dünyaya getirmeseydim!

KORO BAŞI

(*Koro orkestradan çekilirken*) Zeus Olym- 1415
pos'ta birçok hâdiselerin nâzımıdır ve Tanrılar
beklenmiyen birçok şeyler hazırlarlar; bekle-
nen tahakkuk etmez, ve ülûhiyet beklenmiyene
yol verir.

Bu dram işte bundan çıkmıştır.

S O N

D.T.C.F.
KÜTÜPHANESİ